HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בחיים [א]ובשחוטין ובדבר שיש בו רוח חיים ובדבר [ב]שאין בו רוח חיים מה שא"כ בסמיכה: גמ' תנו רבנן [1]קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה שיכול והלא דין הוא ומה תנופה שנתרבתה בשחוטין נתמעטה בחוברין סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין אינו דין שתתמעט בחוברין ת"ל קרבנו לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה ותתרבה תנופה בחוברין מקל וחומר ומה סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין נתרבתה בחוברין תנופה שנתרבתה בשחוטין אינו דין שנתרבתה בחוברין משום דלא אפשר היכי ליעביד לינפו כולהו בהדי הדדי קא הויא חציצה ליניף וליהדר וליניף תנופה אמר רחמנא ולא תנופות וסמיכה בשחוטין ליתא והתנן א)[ג]בזמן שכהן גדול רוצה להקטיר היה עולה בכבש והסגן בימינו הגיע למחצית הכבש אחז א] סגן בימינו והעלהו והושיטו לו הראשון הראש והרגל ב] סומך עליהם וזורקן הושיט השני לראשון שתי ידים נותנו לכהן גדול סומך עליהם וזורקן נשמט השני והלך לו וכך היו מושיטין לו שאר כל האברים סומך עליהם וזורקן ובזמן שהוא רוצה הוא סומך ואחרים זורקין אמר אביי [ד]התם משום (א) ג] כבודו דכהן גדול:

הדרן עלך שתי מדות

שתי [ה]הלחם נילושות אחת אחת ונאפות אחת אחת [ו]לחם הפנים נילושות אחת אחת ונאפות שתים שתים [ז]ובדפוס היה עושה אותן כשהוא רודן נותנן לדפוס כדי שלא יתקלקלו: גמ' מנא הני מילי דתנו רבנן [2]שני עשרונים יהיה החלה האחת מלמד שנילושות אחת אחת מנין שאף שתי הלחם כך תלמוד לומר יהיה ומנין שאפייתן שתים שתים תלמוד לומר [3]ושמת אותם יכול אף שתי הלחם כן תלמוד לומר אותם האי אותם הא אפיקתיה אם כן לימא קרא ושמתם מאי ושמת אותם שמעת מיניה תרתי: תנו רבנן ושמת אותם בדפוס [ח]שלשה דפוסין הם נותנה לדפוס ועדיין היא בצק וכמין דפוס היה ד] לה בתנור וכשהוא רודה נותנה בדפוס כדי שלא תתקלקל וליהדרה לדפוס קמא כיון דאפי ה] לה נפחה: איתמר לחם הפני' כיצד עושין אותו

רבי

מתני' בחיין ובשחוטין. בכבשי עצרת: **ובדבר שאין בו רוח חיים.** ו] לחם ומנחות: **מה שאין כן בסמיכה.** דאין נוהגין בשחוטין ואין נוהג אלא בדבר שיש בו רוח חיים: **גמ' שיכול.** שיהא האחד סומך לכל החבירים והלא דין הוא וכו': **בחוברין.** בחבירין: **נתמעטה בחוברין.** שאין כולם צריכין להניף אלא אחד מניף על יד כולם: **ותתרבי תנופה בחוברין.** שיהא כולם צריכין להניף: **תנופה שנתרבית בשחוטין.** בין בשלמי צבור בין בשלמי יחיד: **קא הוי חציצה.** דכי מניף זה ידו ע"י חבירו הויא ידו חוצצת בין יד ז] חבירו לזבח: **ליניף.** חד והדר ליניף חבריה: **תנופה.** אחת כתיב אבל בסמיכה לא כתיב סמיכה ח] בהדיא אלא וסמך סתם ב) [יכול] לסמוך והדר לסמוך: **והעלהו.** לכהן גדול: **הושיט הראשון.** מאותן י"ב ג) שעסוקים בתמיד וסומך עליהם כהן גדול וזורקן על האישים ונשמט השני והלך לו ובא חבירו שלישי ומושיט לראשון והראשון לכהן גדול: **משום יקרא דכהן גדול.** שיהא נראה כמו שהקריב הוא את כולן היה סומך עליהן ולא שתהא סמיכתם נוהגת בשחוטין מן התורה:

הדרן עלך שתי מדות

רש"י כת"י

חיים ושחוטין. [מפרש בפ' כל] המנחות באות מצה ד): **בדבר שיש בו רוח חיים.** כגון קרבן בהמה: **בדבר שאין בו רוח חיים.** כגון לחמי תודה ונסכים: **גמ' כל בעלי קרבן לסמיכה.** כל החוברין סומכין: **נתמעטה בחוברין.** [שאחד] מניף כדמפרש משום דלא אפשר [משום] דהויא חציצה בין יד של זה לקרבן. ואי קשיא הא אמרינן ה) כהן מניח ידו תחת יד בעלים ומניף והוי ידו חציצה לא אקפיד משום דעיקר תנופה בבעלים כדכתיב [במדבר ו] על כפי הנזיר: **בזמן שכה"ג רוצה להקטיר.** הקרבן דברשותו הוא דאמר במס' יומא [יז:] כיצד מקריב חלק בראש אומר עולה זו אני מקריב: **והעלהו.** מסייעהו לעלות: **והושיט הראש והרגל.** דהן קרבין ראשון בתמיד כדאמרינן במס' יומא [כה:]: **וסומך עליהן.** כה"ג וזורקן על המערכה: **הושיט השני.** די"ג כהנים [היו עסוקין] בתמיד ו): **שתי הידים.** קרבין אחר הראש והרגל. והשני מושיט לראשון דרך כבוד הוא בכך שיהא אחד מושיט מכולם ונותן לו. ומדקתני והושיט לו הראשון וסומך עליהם אלמא יש סמיכה בשחוטין: הא לאו סמיכה גמורה היא אלא משום יקרא דכה"ג שתהא הקטרתו מעולה מאחר הקטרת:

(ע"כ מכ"י רבינו בצלאל אשכנזי ז"ל).

הדרן עלך שתי מדות

[הפירושים שנמצא בדפוס מכאן ואילך הוא פירוש רש"י ז"ל]

שתי הלחם. דפוס. פורמ"א בלע"ז ובגמ' מפרש היאך עשוי: **וכשהוא רודה.** ט] מן התנור: **נותנן בדפוס כדי שלא יתקלקלו.** וישברו: **גמ' החלה האחת.** בלחם הפנים כתיב: **ושמת אותם.** שימה ראשונה שאתה עושה מהם דהיינו בתנור תהא בלשון אותם דמשמע שהיה נותן שתים בשני דפוסין יחד בתנור: **ועדיין היא בצק.** נותנה בדפוס שהדפוס עשוי י] כמין תיבה פרוצה ולמר כמין ספינה רוקדת כדפליגי לקמן [ע"ב] ומתקן הבצק בתוך הדפוס שיהא עשוי כעין הדפוס שהלחם היה לו דפנות ותוך: **וכמין דפוס היה לה בתנור.** והיו מסיקין אותו עם התנור ואופה את הלחם: **וליהדרה.** לאחר שרדה לדפוס קמא שתקנה בו: **נפחה**[יא]. וצריכה דפוס גדול מן הראשון:

כמין

סמיכה שלא נתרבתה בשחוטין. תימה ותתרבה בשחוטין מקל וחומר מתנופה שנתמעטה בחוברין ונתרבתה בשחוטין: **קא** הויא חציצה. והא דכהן מניח ידו תחת יד הבעלים ומניף פירשתי לעיל בפרק כל המנחות באות מצה (דף סא ז:): **בזמן** שכהן גדול רוצה להקטיר. משנה היא במסכת תמיד (דף לג:):

הדרן עלך שתי מדות

שתי הלחם. במשנה ובמקרא קרוי לשון זכר ולשון נקבה דהכא תנן שתי הלחם ובשמואל (א י) כתיב גבי שאול ונתנו לך שתי לחם ולקחת מידם ולעיל פ' ואלו מנחות (דף עה:) קרי ליה לשון זכר דקאמר בגא מלחם גדול וכתיב (ישעיה נא) ולא יחסר ח) לחמו: **ובדפוס** היה עושה אותן. אית דגרסי טפוס והכל אחד כמו גיטין (דף כו.) טופסי גיטין פורמ"א בלע"ז ואי אפשר לברר אם היה מתקן הלחם מחוץ לדפוס שהיה הדפוס בתוך הלחם או הלחם בפנים ומתוך הסברא נראה שהלחם בתוך הדפוס אבל מדקאמר בגמ' וליהדרה בדפוס קמא ומשני כיון דאפי לה נפחה משמע שהלחם חוץ לדפוס דאי בתוך הדפוס כיון דכמין דפוס היה לה בתנור היכי מינפחה הא אין הדפוס מניחה ועוד דבכל דוכתא משמע שהיו מדביקין את הפת בתנור ואם בתוך הדפוס נתונה אי אפשר להדביקה ומהא דקתני וכשהוא רודן נותנן בדפוס אין לדקדק דשייך רדיה ט) מפני הדפוס ולא מפני שהודבקה בתנור: **וכשהוא** רודן נותנן בדפוס. הן הקערות של שולחן כדאמר (לקמן דף נז.) קערותיו אלו דפוסין וכן פירש רש"י בפירושי חומש שהיה נותנו בקערות לאחר אפייה ותימה הא דפליגי לקמן (דף נה:) באפייתן אי דחיא שבת דלמאן דאמר תנור מקדש דחיא שבת משום דאי אפי לה מאתמול איפסלא בלינה ולמאן דאמר אין תנור מקדש לא דחיא הא בין למר ובין למר קערות נתקדשו כדכתיב בפ' נשא ומשחת בו את אהל מועד ואת ארון העדות את השולחן ואת כל כליו ושמא אע"ג דכתיב גבי שלחן ועשית קערותיו מ"מ כלי השולחן מיהא לא מיקרו אי נמי מאן דמפרש קערותיו אלו הדפוסים קסבר תנור מקדש אבל מאן דאמר אין תנור מקדש היה מפרש דקערותיו היינו קערות שהיו נותנים בהם את הלחם על שתי שולחנות שבאולם אחד מכסף ואחד מזהב על של כסף נותנים לחם הפנים בכניסתן ועל של זהב ביציאתן אבל אין לפרש דעל שולחן של משה שבהיכל היו סודרין בתוך הקערות דאם כן שולחן היה מקדש יותר מחמשה עשר טפחים: **ושמת** אותם בדפוס. וא"ת והא אפיקתיה לומר שאפייתן שתים שתים ויש לומר דאם כן לכתוב ונתת אותם אבל ושמת משמע שימה בדפוס:

כמין

מסורת הש"ס

א) תמיד לג:, ב) ל"ק, ג) ל"ל י"א. ל"ק, ד) לעיל סב:, ה) לעיל סא:, ו) יומא כה., ז) [ד"ה כהן], ח) [ראיה זו לע"ג דהא ולא יחסר מוסב על האדם ומלאתי שגם התי"ט הניח זה בתימה], ט) נמי מן הדפוס. ל"ק,

* * *

תורה אור השלם

1. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וּשְׁחָטוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְּנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
2. וְלָקַחְתָּ סֹלֶת וְאָפִיתָ אֹתָהּ שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה חַלּוֹת שְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים יִהְיֶה הַחַלָּה הָאֶחָת: ויקרא כד ה
3. וְשַׂמְתָּ אוֹתָם שְׁתַּיִם מַעֲרָכוֹת שֵׁשׁ הַמַּעֲרָכֶת עַל הַשֻּׁלְחָן הַטָּהֹר לִפְנֵי יְיָ: ויקרא כד ו

* * *

הגהות הב"ח

(א) גמ' משום (כבודו) תז"מ ונ"ב גי' רש"י יקרא:

* * *

לעזי רש"י

פורמ"א. תבנית.

* * *

מוסף רש"י

לרבות כל בעלי קרבן לסמיכה. חמשה שהביאו קרבן אחד בשותפות כולן צריכין לסמוך עליו ואין אחד סומך עליו (ערכין ב.) שאם נשתתפו ב' או ג' על קרבן אחד קריגא אכל חד וחד קרבנו וכולן סומכין בו (תמורה ב.).

הדרן עלך שתי מדות

* * *

רבינו גרשום

שיכול. שיהא א' סומך ע"י כולן. והלא דין כו': קא הויא חציצה. שידו של אחר חוצץ בין ידו של אחר: ליניף חד והדר ליניף חבריה תנופה אחת אמר כו'. אבל בסמיכה דלא כתב סמיכה אחת לסמוך והדר לסמוך: והושיט הראשון. מאותן י"ב כהנים שזוכין בתמיד: וסומך עליהן כ"ג וזורקן. על המערכה: נשמט השני והלך לו ובא חברו ומושיט לראשון והראשון לכ"ג: משום כבודו דכ"ג. היה סומך עליהן אבל בעלמא ליכא סמיכה בשחוטין:

סליק פירקא

שתי הלחם. ת"ל אותם. שתי הלחם למעט לחם הפני': הא אפיקתיה לגופיה דנאפות שתים ולא בא למעט אם כן וכו': וכמין דפוס היה לה בתנור. גדול מעט מן הדפוס הראשון: וכשהוא רודה. כשמוציאה מן התנור ונותנה בדפוס ג' שהוא גדול מדפוס שבתנור כדי שלא תקלקל תקונה לפי שהיא דקה ואם לא נותנה בדפוס היתה מתקלקלת: נפחה. גדילה ואינה נכנסת בדפוס הראשון.

עין משפט נר מצוה

נט א ב מיי' פ"ט מהל' מעה"ק הל' ח ופ"ח מהלכות תמידין ומוספין הלכה יא:

ס ג ד מיי' פ"ה מהל' כלי המקדש הל' יג יד:

א ה מיי' פ"ח מהלכות תמידין ומוספין הל' ו:

ב ו מיי' פ"ה שם הל' ז:

ג ז ח מיי' שם הל' ח:

* * *

שיטה מקובצת

א] אחז הסגן: ב] והרגל וסומך: ג] משום יקרא: ד] תיבת לה נמחק: ה] לה נפחה רב: ו] חיים שתי לחם: ז] תיבת חבירו נמחק: ח] סמיכה אחת: ט] רודה אותן: י] עשוי למר: יא] נפחה רב: